

Чурапчыга күн тахсар!

САГА ОЛОХ

Чурапчыга күн тахсар!

2012 сыл
Муус устар
19
Күнэ
ЧЭППИЭР
№ 55
(10488)

ХАҔЫАТ 1951 СЫЛ АЛТЫННЫ 15 КҮНҮТТЭН ТАХСАР

Улууска — бу күнүргэ

БИЭС СЫЛ-САЙДЫ СУОЛУНАН

Муус устар 13 күнүгөр "Россельхозбанк" ААО Саха сиринээри салаа-тыт 3349/60/09 №-дөөх Чурапчыгаагы эбии офиса аһыллыбыга 5 сы-лыгар аналлаах үөрүүлээх дьаһал ыһыллыһына.

Чурапчыгаагы эбии офис 2007 сыл кулун тутар 29 күнүгөр аһыл-лыбыга. Коллектив сүүрбөччө үлэһиттэр Салайааччынан Варна-ра Васильевна Макарова үлэтир. Бу тыа хаһаайыстыбатынан дьа-рыктанар билиги улууспут сайдыы-тыгар улахан суолталаах баан үбүлүүйдээх даататын бөлүгө-төһүнүгө Улуус Мунһаарын пред-седател В. В. Гуляев, улуус дьаһал-татын социальнай болпуростарга солбуйааччы С. А. Саргыдаев, "Рос-сельхозбанк" Саха сиринээри Салаатын директорун солбуйааччы

нэргэ Махтал суруктары, бөлөхтөрү туттартаа.

Улуус баһылыгын социальнай болпуростарга солбуйааччы С. А. Саргыдаев үбүлүүйдээх баан улуус социальнай-экономическай сайды-ытыгар улахан оруулааһын бөлүгө-төһө, инникитин улууска тыа хаһаайыстыбатын сайдыытыгар үл-харчы өттүнүн өйөөһүнүгө өссө күүскэ үлэһиттэригэр эрэнирин эттэ, наараадалары туттарда. Улу-ус Мунһаарын председател В. В. Гу-ляев баан үлэһиттэригэр махталы биллэрдэ, көтөр үбүлүүйдэрин сага,

Мунһааха Саха Респу-бликатын Ис дьаһалага минис-трин солбуйааччы, полиция полковника С. П. Кондаков, улуус баһылыга С. И. Яков-лев, Улуус Мунһаарын пред-седател В. В. Гуляев, поли-ция Чурапчыгаагы отделын үлэһиттэрэ, нэһилик баһылыктара, тэрилтэ са-лайааччылары, о д а сырыт-тылар.

Ис дьаһала министрин солбуйааччыга С. П. Конда-ков СР Ис дьаһалага минис-трин бирикээһинин хас да улууска полиция отделла-

улуус бары олохто-охторутар махтан-на. С. И. Яковлев ки-ниэхэ Сунтаар улуутугар тийбэн ситиһиилээхтик үлэлииригэр, төрөөбүт дойдутун Чурапчытын чияһин урдуктук тутарыгар эттэ, улууска бэрээдэги харыстааһынга ба-ры күүһүн ууран, ситиһиилээхтик үлэһиттэригэр мах-танан туран бочуо-

Н.Ю. Алексеев.

САГА НАЧАЛЬНИК АНАННА

Муус устар 17 күнүгөр улуус дьаһалтатын мунһаахтыгар саалатыгар РФ ИДМ Чурап-чыгаагы муниципаллар иккэ ардыларынаагы отделын сага начальнигын билиһиннэрини мунһаага ыһыллыһына.

рын сага начальниктара анаммыттарын, билиги улу-уска начальнигын полиция полковника Николай Юрье-вич Алексеев анаммытын, бу инникэ начальниктан олор-бут К. Д. Дьячковскай Сунта-ар улуутун отделыгар на-чальнигын анаммытын би-лиһиннэрдэ.

К. Д. Дьячковскай Чурап-чы улуутугар үлэһиттэригэр кэм-мизгэр күүс-көмө буолбутта-рын, биригэ үлэһиттэригэр иһин улуус саалатыгар, нэһилик баһылыктарыгар, тэрилтэ салайааччыларыгар,

тунай грамота, үрүн көмүс бөлүгэ туттарда.

Сага начальнигынотан анаммыт Н.Ю. Алексеев бөй-эттин үлэтин-хамнаһын би-лиһиннэрдэ, бэрээдэги хары-стааһынга бары биригэ түмөсөн үлэһиттэргэ ыһырда. Кини бу сулуустаагы үлэтин ридовой милициятан сағалаабыт. Хабаровскай-даагы милиция оокулатын, МВД академиятын бүтэрибт. Саха Республикаатын Ис дьаһалага министерствоты-гар, Аллайыаха, Уһаа Бүлүү, Ньурба улуустары-на

ис дьаһалага отделларын на-чальнигынотан үлэһиттэригэр. Улуус баһылыга С. И. Яков-лев киһиэхэ инникэ үлэти-гэр ситиһиилээхтигэр баҕарда.

Чурапчы нэһилигэтин баһылыгын солбуйааччы А. Г. Егоров, Кулутура управле-ниетин начальнига В. П. Ге-расимов, нэһилик баһылык-тара К. Д. Дьячковскайга билиги улууска таһаарыла-лаахтык үлэһиттэрин иһин махтанналар, инникэ үлэти-гэр ситиһиилээхтигэр баҕардылар.

Алексей СЛЕПЦОВ.

Сэргэх дьаһал

ӨБҮГЭЛЭРГЭ АНАММЫТ БУЛЧУТ КҮНЭ

Чурапчы улуутун Бахсы Толоонулар "Булчут күнүн" бөлүгө-төһүнү Алар нэһилигэтин "Дьэ, эр" көңүл санаа эр дьонун кулууба (сал Гоголев Руслан Федорович) көбүлээһининэн уонна күрөхтөһүнүн үбүлээ-бит Бахсы дьаһалта-тын баһылыга Пест-рякова Светлана Се-меновна тэрээһинини ыһыллыһына. Бу күүстээх аңага сыйыаннаах күрөх-төһүн ааспыттаран уратыга аҕа көлүөнэ эркэни хара тыа оҕо-доуттарын, көмүс ха-тырыктааһын нэһилигэтин аһаҕыт мунһаахтыгарын Барашков Крисьян Рома-нович, Красильников Иннокентий Егорович, Тарабуйин Василий Васильевич -1, Васильев Павел Алексеевич, Местников Алексей Ми-хеевич, Шеломов Павел Алексеевич бирик-тэригэр ананна. Кыһылаахтарга обүтэлэ-рин аатыгтан сыналаах бириктэригэр, мэтэ-эллэри бу ааттаммыт кырдыаҕастар орлоро, сизинэрэ туруордулар. Маны таһыан "Ан-дылааһын" дьон ыһылаах Барашков Крисьян Романович орлоро бастаабыт хамаандага убаһанан биригини анаатылар. Бу тыһааһын-наах күрөхтөһүнүгө Уус-Алдан, Мэҥэ Хаҥалас улуустарыттан, Чурапчы нэһили-гэригэр уон туурт хамаанда мустан инни-китин билиһиннэрдэ.

быт Алар хамаандата. Иккис миһэтэ Ары-ылаах хамаандата. Уһуһа 62 киһини хосто-он Мэҥэ-Хаҥалас Балыктааһын хамаандата ыһа.

Уһуһа түһүмэх Спорттун.

Манайгы миһэтэ Сылан хамаандата (сал Сивцев Егор Афанасьевич, Чурапчы улуута).

Иккис Бахсы хам (сал Барашков Алексей Крисьянович) Уһуһа Чурапчы Ары-ылааһын хам (сал Борисов Николай Егорович) таһыстылар. "Андылааһынга" эмэ Сылан хамаандата бастаан убаһа хаһаайыһынан бу-олла.

Күрөхтөһөөччүлөр, көрөөттүлөр бу бул-чуттарга анаммыт күнү, күрөхтөһүн ас-тыһымыттарын уонна аҕа көлүөнэни чыс-тэһин сыһын ахсын салтанарыгар баҕаран туран, тэрийээччилэргэ, обүтэлэрин аатынан бириктэригэр анаабыт алын көлүөнэ иһиг махталларын биллэрдилэр.

Семен НИКИТИН.

Бахсы.

Хаартыскара: кыһылаах Сылан хамаандата. Салайааччы Е.А. Сивцев.

НА Федуллова, "Чурапчы" нэһилигэ-тэ МТ баһылыгын солбуйааччы А. Г. Егоров, Тыа хаһаайыстыбатын управ-лениятын начальнига А. С. Фи-латов, тэрилтэлэр, баһынай хаһаайыстыбалар салайааччылары сырыттылар.

Баан салайааччыга, Улуус Мун-һаарын депутата В. В. Макарова са-лайар тэрилтэтин 5 сыллаах үлэ-тин-хамнаһын туһунан кэпсээтэ. Тыа хаһаайыстыбатын сайдыыга билигин көмө үл-харчы өттүнүн өйөөбүт суох сайлар кыага суох. Он-тук өйөөбүт АПК ситиһингэр бары-тыгар "Россельхозбанк" онорор бу баан государственнай буолан эрэл-лээх. Баан араас суол кредиттэри анал программалар киниһигэр би-рэрэ сыллаага улаатан иһэр. Ити туһунан уонна инникэ былааннар тустарынан билиһиннэрдэ. Салгы киһи баан бастык үлэһиттэригэр, биригэ үлэһиттэр тэрилтэлэригэр, баһынай хаһаайыстыбалар салай-ааччыларыгар, бэрэдиһинэн клие-

таас дьаһа көрсөһөрүтөр баҕатын тиригэ. Тыа хаһаайыстыбатын управ-лениятын начальнига А. С. Фи-латов улуус тыатын хаһаайыстыба-тын үлэһиттэрин ааттарыттан эйр-дэлээтэ, инникитин биригэ үлэ-лэһиттэргэ эттэ "Чурапчы" ТХПК бы-рабыллыһынатын председател А. Т. Ноговицын үбүлүүйдээх даатанан эйрделээтэ, баан эдэр ыччат тыа хаһаайыстыбатынан дьарыктаны-мыттар көмөгө кантэригэр баҕатын тиригэ. Нэһилик баһылыктара, тэ-рилтэ салайааччылары эйрделэригэр эттилэр.

"Россельхозбанк" Дьокуускай-даагы региональной филиалын ди-ректорун солбуйааччы Н. А. Федуллова эйрде тыл этэн туран Махтал суруктары туттарда.

Үөрүүлээх дьаһал чэрчитинэн баан бастык үлэһиттэригэр наҕра-адалар туттарыһыһылар, эйрде ырыалар ыланналар.

Алексей СЛЕПЦОВ.

"НОРУОТ КҮҮҮЭ — КӨМҮӨЛ КҮҮҮЭ!"

"Манчаары ооньуулары" те-лемарафонга кыттыбыт дьонун мааны бар дьоммутугар махтал истиг тыһылаах этэбит уонна бу улахан тэрээһин чэрчитинэн тэ-риллиттэ ПЕ.Барашков ааты-нан Кулутура уонна сынналан паарката туулаһылар анаммыт анал фонд реквизииттарын иһитиннэрибт.

Фонд поддержки XIX Спар-такиады по национальным ви-дам спорта "Игры Манчаары".

Адрес: 678670, РС(Я), Чурап-чытский район, с. Чурапчы, ул. Ленина, д. 41. ТИН 1430009984

КПП 143001001
ОГРН 1101400000811
Получатель: Фонд "Игры Манчаары".

Банк получателя: Фидиал № 8603.

Якутское отделение г. Якутск БИК Банка: 049805609
к/с 30101810400000000609
р/с 40703810676300000268

Бар дьоммут, үтүө сағалааһын дьонуннаах, түмүктэрдээх буоларыгар күүс — көмө буола турун дьон ыһыра-быт. Барыһыгар чэпиз — чэб-дик туругу, или — айыны, дьоллоох ологу!

Улуус тэрийэр комиссията.

Нэһилиэнньэ дьарыктаах буолуутун күнүн көрсө

Бу сокуон үлэһэ киирбит күнүгэр дойду үрдүнэн дьарыктаах буолуу күнэ бэлиэтэнэр буолбута. Бүтүн бу үөрүүлээх күнү көрсө Дьарыктаах буолуу кэлиэ-олохтоох хайыат нөҕүөккүрараага үлэһитин сырдатарга торос-тоох ким буолбутунан быһылыгы дьылһаары үлэһит быһаанын сырдатарга уонна муус устар 19 күнүттэн 29 күнүгэр дьэри ытыллар Дьарыктаах буолуу декадатын тэрээһиннэрин билиһиннэргэ быһаарыныбыт.

Кэниһэст хас да сылларга Чурапчы улууһун Дьарыктаах буолуу кэлиэ үлэһэ икки хайысханан ытыллан кэллэ. Бастакытын, нэһилиэнньэ дьарыктаах буолуу туйгуттан анал үлэһэ тэрийэн ытытты (активная политика действия), иккинчигин, улууска дьонутар-сэргэттэр социальнай көмөбүт буолар (социальная поддержка безработных). Бу үлэ барыта республикатаары бюджеттэн үбүлүнэр, оттон социальнай өйбүл тэрээһиннэрэ - Федеральная бюджеттэн.

Үлэһит бастакы хайысхата 9 көрүнгө хайдар, онтон маннайгытара "14-18 дылы саастаах сокуоннай саастарын ситэ илик орлорго быстах үлэ мээстэттэн тэрийи". Бу программа чэрчитинэн 14-18 дьэри саастаах орлорго сайынтыгы сыйыаланг көмүгэр анал үлэ тэрийлэн ытыллыахтаах. Дьарыктаах буолуу кэлиэ биһиги үлэһиттэр ирдэбиллэрин үөрэх управлениһын иһинэн тэрийлэр лаардары, уонна да атын орлорго сайынтыгы үлэһит тэрийэр хаһаайыстыбалары кытта дуоһабар түһэрсэн орлор "хамнастарын" сорох өттүн талүүр. Маннайк үлэһэ кытыбыт орлор Дьарыктаах буолуу кэлиэ өттүгүн ыйга 1 тыһ. 785 солкуобай харчы төлөнөр. Бу харчы орлор бай-элэнэр Сбербанкта арыйыт счоттарыгар көһөр. Үлэһит тэрийтэ өттүгүн эмэс хамнас төлөнөрө ирдэнэр.

Бу хайысханы биһиги иккинчиги сайынтыгы сыйыаланг көмүгэр 135 орну хабын үлэһиттэргэ сорох турар, бу сорох олоххо киирэрбит Саха Республикатын бюджеттэнтэн 242 180,0 солкуобай үп көрүлүннэ. Элбэх орлоох ыал эбэтэр сорох төрөппүт, нэһиликт, КДН учуотутар турар уонна да атын анал катэгорияга киирсэр орлор бастакы учаратынан ытыллылар.

Манна даяҕан эттэххэ, сайынтыгы каникул көмүгэр Чурапчы нэһиликтэр эһил буолуохтаах "Маннаары оонньууларын" көрсө көрдүү, ырааһырды үлэһит тэрийлэн ытыллылар быһаана.

Иккис программа "Быстах кэлиэ үлэ мээстэттэн тэрийи" дьэи буолар. Бу программа чэрчитинэн үлэһэ суоһунан уонна үлэ көрдөнөөччүһүн учуокка турар улахан дьонго анаан эмэс тэрийтэлэри кытта дуоһабар түһэрсэн 1 ыйдаах үлэ мээстэлэргэ тэрийлэлэр (общественные работы). Тэрийлэр үлэ уратыта дьэи бу үлэһэ киирэр дьонгон анал үөрэҕи, идэни ирдээбэттэр. Үлэһиттэр кэлиэ 2 380,0 солкуобай материалнай өйбүл төлөнөр. Харчы Сбербанкта арыллыбыт счоттарыгар көһөр. Бастакы учаратынан быстах кэлиэ үлэһиттэ уһундук үлэ мээстэтэ булбатах дьон барыллар.

Дьарыктаах буолуу кэлиэ быһыл быстах үлэһит 124 үлэһэ суох кэлиэ хабан үлэһиттэ ахтыһа, онно 296 тыһ. 596,0 солкуобай харчы көрүлүннэ.

Үлэ мээстэттэн тэрийи тэрийтэлэртэн хамнас алын кэлиэһиттэн итэрһэ суох (МРОТ 4 611 солкуобай) харчы төлүүллэрэ ирдэнэр.

Үһүс программа "Үлэ буларга ыарахаттары көрсүбүт дьонго быстах үлэ мээстэтэ тэрийи" дьэи буолар. Бу тэрийи үлэһэ этилибит программага ыкса чутас. Этилибит курдук, хамнаһын кэлиэ, үлэһит болдоор общественнай үлэһэ майгыһыгар. Сүрүн уратыһынан бу программа анал араҥа дьонго туһуламмыһынан буолар. Ол курдук, ытыллыбыт программа чэрчитинэн үлэ буларга ыарахаттары көрсүбүт дьонго, чуолаан, нэһили-

кэи уонна "Психологический өйбүл" анааллар. Бу программалар чэрчитинэн Дьарыктаах буолуу кэлиэ, улуус тэрийтэлэртэр үлэһит психологтары кытта дуоһабар түһэрсэн үлэ көрдөнөр, үлэһит барыларын сүтэрбит дьон үлэһэ тардыһыларын күүһүрдөр сыалтан консультациялары тэрийи ытыттар.

Маннайк программанын бу сыл иһин 70-тан итэрһэ суох үлэһиттэр дьонго социальнай адаптация уонна психологический өйбүл консультация-

катын тэрээһиннэрттэн бүтэһиктэрэ "Үлэ дьарыктаах буолуу кэлиэ" ААО тэрийтэни кытта кэлиэһэн биһиги улууспутутар кэлиэ үлэһит бадалаах дьонго кытта собеседование ытыттардыбыт, манна улахаа 100-тан тахса кэлиэ сырытты, тэрээһин түмүгүнэн 5 уол "Путевка в жизнь" дьэи үлэһит киирэрэ мээстэлээх үөрэххэ ытыттары ытыттар, ону таһынан сүүрбэттэн тахса кэлиэ үлэһит резервтигэр киирдиэр. Үлэ

Дьарыктаах буолуу кэлиэ нөҕүө үөрэнэ барыт ыччартарга стипендия быһылыһынан төлөнөргө 515 000,0 солкуобай көрүлүннэ.

Манай таһынан 1 дьэи кэри Чурапчы улууһун атын оройунтан көһөн кэлбит ороскуота Федеральная бюджеттэн төлөнүүн сөп.

Статистика органнара биһиги дааннайдарынан, Чурапчы улууһун 2011 сыл түмүгүнэн 1093 үлэһэ суох кэлиэ баара биллэр. Быһылыгы туругунан ол иһинтэн Дьарыктаах буолуу кэлиэ ор-

БИҢИГИ ӨНГӨБҮТҮНЭН ТУҢАНЫТ

21 сыл аһараа өттүгэр 1991 сыллаахха муус устар 19 күнүгэр 1032-1-кы нүмүрдээх "Российская Федерация нэһилиэнньэтигэр дьарыктаах буолуутун туһунан" дьэи сокуон ытыллыһыттан дойду үрдүнэн нэһилиэнньэ Дьарыктаах буолуу кэлиэһэ тэрийлэн үлэһит садалабыттар. Ол курдук, биһиги улууспуттар Дьарыктаах буолуу сулууската тэрийлибитэ нөҕүө 21 сылтан туолла. Бу кэли Чурапчы улууһун тэрийлэһиттэн дойду конституцияһынан биһиги нэһилиэнньэ үлэһэ мээстэлээх буолуутун туһунан алаах өртүттэх, туһалаах уонна сыраллаах үлэ тэрийлэн ытыллыһы кэллэ.

тэргэ, нэһиликт эбэтэр алаах орлоох төрөппүттэргэ, хаайыттан босхолоһон кэлбиттэргэ анаан быстах үлэ мээстэлэргэ тэрийлэлэр.

Сыл устата маннайк үлэһит 30 кэлиһи хабыахтаахпыт, материалнай өйбүлүгэ көрүлүбүт харчы кэлиэ 71 757,0 солкуобай.

Манай таһынан орто эбэтэр алын профессиональной үөрэх тэрийтэттэн бүтэһэн кэлбит сорох сылтаа үлэ буларгыгар ыарахаттары көрсүлэр. Бу орлорго биһиги төрдүс программаны аһанар "18-20 саастаах алын эбэтэр орто анал үлэһэ кыһатын бүтэһэн кэлбит орлорго быстах үлэ мээстэттэн тэрийи". Бу программа үлэһэ этилибит тэрийиһиттэн уратыта дьэи үлэһит бүтэһэн кэлбит орлор итэрһэн үлэһиттэхтэ. Сүрүн сыала-соруа үлэһит уопута суох ытыттыктарга бастакы үлэ уопутун ытыттыктар көмөлөһүү буолар.

Быһыл маннайк көмөнү 1 ытыттык ытытты, кэлиэ 2 380,0 солкуобай өйбүл быһылыһынан төлөнүүр.

Кэлиһи сылларга үлэһэ кэли биһирэбили ытытты "Бэйэ дьыалатын тэрийи" дьэи бэйэһэ программаны 4-с сылы улетин салгыттар. Ол курдук, быһыл дьыла Дьарыктаах буолуу кэлиэ нөҕүө 5 үлэһэ суох кэли бэйэ дьыалатын тэрийи үлэһит садалабыт тэрийи. Кэлиһэ 58 800,0 солкуобайды харчынан көмө көрүлүр, ону таһынан нэһиликт учуокка турар ороскуоттарын садалабыттар 1000,0 солкуобай харчы көрүлүр (госпошлина, счот арыллыта уода). Сидилик билиһиннэрэр буоллааха, баһааныһа быһылыһынан, бастатан туран, маннайк программаны кытта Чурапчы улууһун Дьарыктаах буолуу кэлиэһэ үлэһэ суоһунан уонна үлэ көрдөнөөччү быһылыһынан учуокка туруохтаах уонна бэйэ дьыалатын тэрийиэр быһаана (бизнес-быһаана) баар буолуохтаах. Маннайк көмө харчы ким ылары ким куре быһылыһынан межедом-ственной комиссия быһаарар. Комиссия састаабыгар улуус даһалтатыттан уонна предпринимателлэри өйүүр кэли үлэһиттэр киирэлэр.

Бу харчыны ытытты кэли 1 сыл устата кэли көрүүгэ сыллар уонна ытытты харчыны бизнес-быһаанын быһылыһынан отчуоттуур. Эбэтэр атын сылга туһар түгэһиттэри сүүмэһи ба-рыһыт төлөнөр.

Кистэл буолбатах, Чурапчы улууһун биһиги нэһиликтэригэр үлэһит-хамнаһы кыах баарын үрдүнэн үлэһиттэргэ ырааһыт дьэи алаахтэр тэри дьэи биһиги үлэ Маннайк дьэи кэли хайы-бит аһы уонна сэттис хайы-халара "Социальной адапта-

ция" уонна ытытты уонна үлэһит бадалаах күүһүртэн ситиһиттэхтэ.

Бүтүннү күнүгэ учуокка тураргыһы 40% анал да ил-лэргэ суох дьэи, ол эбэтэр, орто ороскуоту бүтэһэн баар ханна да үөрэххэ кэлиһэ чылаа-чылар олус алаахтэр. Анал идэһэ суох дьэи үлэ буларгыгар улахан ыарахаттары көрсүлэр. Биһиги үлэһэ араас үлэһэ дьэиһиттэр идэлэрин быһаарыһа илэ, тобулан үлэһэ илэһэ алаахтэр проф-фессиональной-ориентацион-най үлэ сэтэ быһылыһыттан туһулуур. Этилибит про-блеманы туоратар сылта "Профессиональной ориентации" дьэи биһиги сэттис про-грамманы туһулуур. Про-фессиональной ориентация консультациятын түмүгүнэн үлэһэ суох ыччартар хайа идэһэ сөп түбөһэлэрин быһаарыһа, салгы үлэһэһэ-лэригэр направление ытыт-тары сөп.

Ордук үтүө түмүктэрдээх "Профессиональной үлэһэ-тэһи уонна профессиональ-най таһымы үрдэтти" дьэи программаны үлэһит салгы-ыр. Бу программа чэрчитинэн Дьарыктаах буолуу кэлиэ нөҕүө быһыл 139 (ол иһинтэн 64 "Арчы" АУДО) ыччартараас идэ ылар уонна професси-ональной таһымын үрдэтэр кылаас болдоохтоох курстарга баар үлэһиттэһиттэр. Дьарыктаах буолуу кэлиэ нөҕүө үлэһэ барыт ыччартарга үлэһэһиттэр төлөбүр уонна үлэһэһиттэр стипендиялар төлөнүүр.

Биһиги туругунан дьарыктаах буолуу кэлиэ "Алма-зы Анабара" ААО үлэһит киир-рэгэ путевкалаах 2 кэлиһи "Водитель погрузчика", 1 кэлиһи "Машинист бульдозера Komatsu" дьэи идэлэргэ үлэһиттэр сыллар. Бу улаа-тар үлэһиттэри бүтэһиттэри-нэ "Алмазы Анабара" ААО быһыл сезонулар үлэһит ба-рыахтаахтар.

Манай таһынан сыл устата "Повар", "Кассир-контролер", "Охранник", "Машинист авто-мобильного транспорта", "Трохо-идик", "Сортировщик", "Па-риксмакер", "Портной", "Опе-ратор ЭВМ", "Водитель т/ска-тории" "В" уонна да атын курстарга Чурапчы улууһун "Арчы" үлэһит кэлиһэ уонна Дьарыктаах ку-оракка баар үлэһэһиттэр тэрий-лэригэр ытытты үлэһиттэригэр.

Бу быһылыһыт курстарга анал идэһэ суох, уһун кэлиэ сэтээн үлэ булбатах уонна үлэһиттэригэр професси-ональной консульта-ция түмүгүнэн быһаарыһа ытытты үлэһэ суох дьэи үлэһиттэргэ. Бу тэрийиһи уонсаа 1 646 000,0 солкуобай үп-харчы көрүлүннэ.

Дьарыктаах буолуу кэлиэ ыччартар активнай полити-

дьярбанката бу сыл атырды-ах ыччартар ытыттылар быһа-аналлар.

Чурапчы улууһун Дьарыктаах буолуу кэлиэ үлэ-тин иккис хайысхата уонна сүрүн соруа, бастатан туран, үлэһэ суох дьэи үлэ булар-ларыгар, үлэһиттэһэ наадыар тэрийтэлэргэ үлэһит булар-гыгар көмөлөһүү буолар. Дьарыктаах буолуу кэлиэһэ үлэ-тэ суоһунан уонна үлэ көрдөнөөччүһүн учуокка турбут дьэиһи баарыларга пособие аһанар, бу үлэһэ суох кэли үлэ көрдөнөөччүһүн көмө харчы бу-лар. Төлөнөр пособие алын кэ-лиэһэ 1 190,0 солкуобай, үрдүкү кэлиэһэ 6 860,0 солку-байга тэһиһэр. Пособие үрдүкү кэлиэһин үлэһит бүтүннэһи сылга 26 и-диэлэттэн итэрһэ суох үлэ ыстааһа баар буларгына төлөнөр. Пособие 6 ыйтан 1 сылга дьэи тохтоһоһо ыйга иккитэ төлөнүүн сөп. Учуокка туран эрө пособие ытытты кэи үлэ ыстааһыттар толору кии-рэр. Социальной көмө барыта Федеральная бюджеттэн көрүлүр. Пособие быһылы-нан төлөнөргө 7 446 450,0 сол-куобай көрүлүннэ.

Социальной көмө биһиги көрүнүһүн досроной пен-сияга тахсыт буолар. Манна пенсионной саастарын туолу-охтара иккис сыл хаалыһыт көмө эрдэ пенсия тахсыт-тары сөп. Булуучулаах ир-дэһи досроной пенсия ба-рааччы кэли тэрийтэттэн сокращениһа барыт, эбэтэр тэрийтэтэ эһиттэ буоллаһа (РФ ТК 318-с ыт.). Бу тэ-рээһин үлэһиттэргэ 2 500 000,0 солкуобай көрүлүннэ.

Дьарыктаах буолуу кэлиэ ор-тотунан 300-гэн тахса кэли учуокка турар. Учуокка турар дьэи эбэтэр сылтан сыл садалаһыттан оройуон кэ-лиһиттэн тэийичи сытар нэһиликтэргэ (Бахсы, Алаар, Чакыр, Хадаар, Хай-аксыт, Диринг, Арылгыт, Кы-таанах, Сылан, Мырыла, Мылдаһыт) барыларга график олохтоһо хаста да сы-рыттыбыт. Ол үрдүнэн, хо-моһуох иһин, учуокка турар дьэиһи аһаана биллэрдик эбилиһитэ. Маннайк ба-лаһыһына, биһиги санаабы-тыгар, дьэи Дьарыктаах бу-луу кэлиһи ыччартар үлэһит сит-тери өйбүлүттэрттэн тахсар. Холобур, алаах кэли үлэһэ-бит ыстааһа тэийиһэ пен-сияга баар саастаа кэлиһи да үлэһит хойутаан (эр дьэи 60 буолбаһа 65 саастарыгар, дьахталлар 55 буолбаһа 60 саастарыгар), пенсия алын кэлиһиттэн тахсар түгэһи баар суол. Онн биһиги тэрий-тэһи ыраах сытар нэһилик-тэргэ график быһылыһынан тахсар күнэһиттэн олохтоох дьаһалта үлэһиттэрттэн биһиги хайаан да кэли учуок-ка тураргытыгар ытыттыбыт.

Түмүккэ Чурапчы улууһун тэрийтэлэри баар саалаа-чыларын, кадровой үлэһиттэ-рин, нэһиликтэри дьаһалта-рын уонна улус баһынай хаһаайыстыбаларын уонна предпринимателлэри Дьарыктаах буолуу кэлиэ онорор өлөлөрүнэн туһанан, үлэһэ этилибит программалар си-тиһиһиттэһи олоххо киирэл-лэрин туһунан дуоһабар түһэрсэн дьэи үлэһэһэ була-рыт туһунан үлэһиттэ дьэи ытыттыбыт.

Адырыһыт: Чурапчы нэһ. Ленин уул. 35 (УЧ "Ар-чы" дьэиһэ), биллэр тел.: са-лааһаһы 41-732, булалтэри 42-520, инспектордар 42-708.

С.С. ОСИПОВ

ПРОГРАММА

Декады занятости населения Чурапчинского улуса с 19 по 28 апреля 2012 года

№ п/п	Наименование мероприятия	Дата проведения	Ответственный
1	День открытых дверей ЦЗН	с 19.04.2012 г. по 28.04.2012 г.	ГКУ «ЦЗН Чурапчинского улуса»
2	Семинар «Единый день профориентации»	26.04.2012 г.	ГКУ «ЦЗН Чурапчинского улуса», ДЗН РС (Я)
3	Выездная профориентационная работа по образовательным учреждениям	с 19.04.2012 г. по 28.04.2012 г.	ГКУ «ЦЗН Чурапчинского улуса», ГУ «ЦСПИ»
4	Выездное обслуживание на дому инвалидов-визуалов	с 19.04.2012 г. по 28.04.2012 г.	ГКУ «ЦЗН Чурапчинского улуса», ГКУ «УСТИ»
5	Семинар-совещание для сотрудников кадровых служб и специалистов администрации поселений	26.04.2012 г.	ГКУ «ЦЗН Чурапчинского улуса»

